

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

COMUNICARE ÎN LIMBA MATERNĂ RROMANI

Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Comunicare în limba rromani* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea *profilului de formare* al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului învățării și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Comunicare în limba rromani* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Comunicare orală (ascultare, vorbire, interacțiune)
- Citire/lectură
- Scriere/redactare
- Elemente de construcție a comunicării

Sugestiile metodologice includ strategii didactice, proiectarea activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă.

Prezenta programă școlară propune o *ofertă flexibilă*, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui *demers didactic personalizat*, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii, bazată în esență pe *stimularea învățării prin joc*, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Curriculumul disciplinei are în vedere modelul comunicativ-funcțional, axându-se pe comunicare ca domeniu complex ce înglobează procesele de receptare a mesajului oral și scris, precum și cele de exprimare orală și scrisă. Actuala programă școlară situează în centrul preocupării sale învățarea activă, centrată pe elev. Învățarea nu este un proces pasiv, care li se întâmplă elevilor, ci o experiență personală, la care ei trebuie să participe.

Studiul disciplinei *Comunicare în limba rromani*, început în clasa pregătitoare, se continuă până în clasa a II-a și asigură o dezvoltare progresivă a competențelor, prin valorificarea experienței specifice vârstei elevilor și prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudeale și acționale ale formării personalității elevilor.

Competențe generale

- 1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute**
- 2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare**
- 3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute**
- 4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea de mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.1. Identificarea semnificației unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar și rar - selectarea unei imagini dintr-un set, pentru a indica despre ce este vorba în mesaj - realizarea unui desen pentru a indica despre ce este vorba în mesaj - oferirea de răspunsuri la întrebarea: Despre ce este vorba (în acest fragment de poveste)? - aprecierea ca adevărate sau false a unor enunțuri scurte care testează înțelegerea textului audiat - formularea de răspunsuri la întrebări despre conținutul unui mesaj/scurt text audiat - reformularea unor mesaje - repovestirea unor secvențe preferate dintr-un text audiat - observarea, recunoașterea, executarea unor comenzi simple (privește, ascultă, fii atent) - audierea unor povești sau a unei descrieri și manifestarea unor reacții corespunzătoare - decodificarea mesajului încifrat în ghicitori	1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate - utilizarea imaginilor pentru indicarea semnificației unui mesaj audiat - realizarea unui desen care corespunde subiectului unui text audiat - oferirea de răspunsuri la întrebarea: Despre ce este vorba... (în acest fragment de poveste/în acest text?) - selectarea unor enunțuri simple, scrise, care exprimă mesajul textului audiat, dintr-o pereche de enunțuri date - formularea unor titluri potrivite textului audiat - executarea unor comenzi/instrucțiuni/reguli de joc prezentate de adulți sau copii - jocuri de tipul: „Basmă și culoare”, „Scrisori desenate”, „Ce nu se potrivește?” etc. - audierea unor povești, descrieri, instrucțiuni și indicații și manifestarea unor reacții corespunzătoare - decodificarea mesajului încifrat în ghicitori - audierea de povestiri simple, ilustrate, despre istoria scrisului	1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral din texte accesibile și variate - selectarea unor enunțuri/ imagini corespunzătoare subiectului unui text audiat - formularea de întrebări și răspunsuri orale la întrebări legate de tema și mesajul textului audiat - alegerea răspunsurilor corecte la întrebări legate de mesajul textului audiat dintr-o pereche/serie de variante date - selectarea/formularea de titluri potrivite unor scurte texte audiate - povestirea orală, cu întrebări de sprijin, a unui fragment audiat - executarea unor instrucțiuni în diferite tipuri de activități - audierea unor scurte emisiuni informative accesibile copiilor (prognoza meteo, spoturi publicitare, anunțuri, emisiuni de tipul „Cum se fabrică” etc.) - audierea unor povești, descrieri, instrucțiuni și indicații și manifestarea unor reacții corespunzătoare la acestea - ilustrarea printr-o imagine/serie de imagini/bandă desenată a mesajului transmis de un text audiat
1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar - numirea personajului/ personajelor dintr-un fragment de poveste audiat - oferirea de răspunsuri la cererea elementară de informații: Cine? Ce? Unde? Cum? - oferirea de replici afirmative/negative la enunțuri	1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj rostit cu claritate - identificarea personajelor/personajului unui text audiat - oferirea de răspunsuri la întrebări de genul: Cine? Ce? Când? Unde? Cum? De ce? - formularea de întrebări și răspunsuri referitoare la	1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat - identificarea personajelor dintr-un text audiat - precizarea locului și timpului acțiunii prezentate într-un text audiat - identificarea enunțurilor adevărate/ false referitoare la textul audiat

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
scurte care vizează diverse informații din text – Exemplu: numele greșit al personajului, locul corect în care se petrece acțiunea - recunoașterea unor enunțuri care nu se potrivesc ca sens cu un mesaj audiat anterior - indicarea prin semne (ridicarea unui deget/a creionului etc.) pentru a selecta detaliul corect dintr-un set de enunțuri/cuvinte - îndeplinirea unei instrucțiuni simple - participarea la jocuri de grup, ca urmare a înțelegerii regulilor jocului	conținutul unui mesaj/ text audiat - identificarea enunțurilor adevărate/ false referitoare la textul audiat - completarea orală a unor enunțuri cu elemente din textul audiat - identificarea elementelor dintr-un text audiat care se regăsesc într-o ilustrație corespunzătoare textului - sesizarea unor elemente omise din ilustrațiile corespunzătoare unor texte audiate - asocierea unor imagini/enunțuri cu informațiile desprinse din discuțiile cu colegii - stabilirea de asemănări/deosebiri între personajele și/sau întâmplările prezentate în povestirile audiate - jocuri de tipul: „Recunoaște povestea și personajul”, „Ce s-ar fi întâmplat dacă...” etc.	- formularea de răspunsuri la întrebări referitoare la textul audiat (Cine?, Ce?, Cu cine?, Cum?, Unde?, De ce?, Din ce cauză?, Cu ce scop? etc.) - ordonarea cronologică a imaginilor care reprezintă momente ale acțiunii textului audiat - relatarea în succesiune logică a întâmplărilor din textul audiat - precizarea evenimentelor din textul audiat, folosind expresiile: la început, mai întâi, prima dată, apoi, după aceea, până la urmă etc. - recunoașterea personajelor unui text după descrierea înfățișării lor sau după prezentarea acțiunilor acestora - ilustrarea prin desen a unor fragmente de text, cu respectarea unor informații - completarea unor enunțuri lacunare cu informații dintr-un text audiat - intuirea structurilor corecte sau incorecte dintr-un enunț oral
1.3. Identificarea sunetului inițial și/sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar - indicarea sunetelor/silabelor/cuvintelor percepute prin diferite semne: bățai din palme, ridicarea unui deget, a unui obiect, jetoane puse pe bancă, săritură etc. – Exemplu: „Pune pe masă atâtea jetoane câte cuvinte ai auzit!” - numărarea cuvintelor dintr-un enunț scurt - stabilirea poziției sau succesiunii cuvintelor din propoziții orale de 3-4 cuvinte - punerea în corespondență a unui cuvânt rostit cu imaginea potrivită - identificarea sensului unui cuvânt rostit de cadrul didactic/de colegi - rostirea cuvintelor pe silabe, în jocuri, cântece sau	1.3. Identificarea unor sunete, silabe, cuvinte în enunțuri rostite cu claritate - jocuri de pronunție a cuvintelor care încep/se termină/ conțin un anumit sunet - jocuri de tipul: „Telefonul fără fir”, „Fazan”, „Sunetul care se repetă”, „Nume cu silabă repetată”, „Completează silaba”, „Grupează după numărul de silabe” etc. - numărători melodice însoțite de mișcare - analiza și sinteza fonetică a cuvintelor și silabelor - despărțirea cuvintelor în silabe, numărarea silabelor unui cuvânt și reprezentarea lor prin simboluri/ semne/ jetoane/gesturi/bățai din palme - rostirea cuvintelor pe silabe în numărători sau jocuri - stabilirea poziției unui sunet în silabă/cuvânt	1.3. Identificarea sunetelor și silabelor în cuvinte și a cuvintelor în enunțuri rostite cu claritate - analiza și sinteza fonetică a cuvintelor - identificarea vocalelor și consoanelor în silabe și cuvinte - ordonarea alfabetică a unor cuvinte date - formarea de cuvinte din silabe date - formarea de cuvinte prin derivare cu prefixe sau sufixe (fără terminologie) - jocuri de tip „Fazan”, „Cuvinte alintate” - despărțirea cuvintelor în silabe - stabilirea poziției unui sunet în silabă/cuvânt - schimbarea sensului unui cuvânt prin schimbarea unei silabe/ unui sunet - identificarea unor cuvinte date după criterii

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
numărători ritmate - audierea unor înregistrări cu sunete din mediul înconjurător - discriminarea sunetelor din natură și a sunetelor din cuvinte - interpretarea unor cântece care conțin onomatopee - construirea de rime pornind de la cuvinte date - identificarea, dintr-un șir, a cuvintelor care încep/se termină cu un anumit sunet - sortarea de jetoane reprezentând obiecte din mediul familiar, după diferite criterii (sunet inițial/final; număr de silabe etc.) - desenarea unor obiecte/ființe cu relevanță pentru copii, a căror denumire conține (în poziție inițială sau finală) sunetul specificat	- schimbarea sensului unui cuvânt prin schimbarea unui sunet - identificarea unor cuvinte date după criterii precum: număr de sunete, sunet inițial, sunet final etc. - numărarea cuvintelor din propoziții de 3-5 cuvinte - identificarea anumitor cuvinte în propoziții audiate, prin convenții prestabilite: băți din palme, poziționarea de jetoane, simboluri grafice etc. - stabilirea poziției și a ordinii cuvintelor din propoziții de 3-5 cuvinte - dezvoltarea sau simplificarea unei propoziții prin adăugare/eliminare de cuvinte - schimbarea ordinii cuvintelor în propoziție, fără a schimba mesajul transmis - punerea în corespondență a unui cuvânt dintr-o propoziție cu imaginea potrivită/corespunzătoare	precum: număr de sunete, sunet inițial, sunet final etc. - stabilirea poziției și a ordinii cuvintelor din propoziții de 4-6 cuvinte - dezvoltarea sau simplificarea unei propoziții prin adăugare/eliminare de cuvinte - schimbarea ordinii cuvintelor în propoziție, fără a schimba mesajul transmis - jocuri de tipul: „Continuă propoziția”, „Cuvinte dintr-un cuvânt”, „Cum poate fi?”, „Obiecte mari, obiecte mici”, „Propoziția crescătoare” etc.
1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute - participarea la jocuri de rol de tipul vorbitor - ascultător, folosind păpuși pe deget, pe mână, marionete, măști etc. - audierea unor povești citite/ înregistrate/ povestite de adulți/ copii - participarea la activități de tipul „Știrile zilei”, în care copiii ascultă întâmplări/ evenimente povestite de colegi sau adulți invitați - vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni pentru copii - rezolvarea unor probleme întâlnite în jocurile pe computer (unde instrucțiunile sunt oferite verbal)	1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute - formularea orală a unor întrebări sau solicitări cu scopul înțelegerii unui mesaj oral - jocuri de rol de tipul vorbitor - ascultător, folosind păpuși pe deget, pe mână, marionete, măști etc. - formularea unor întrebări de lămurire în urma audierii unor povești și povestiri citite, înregistrate sau povestite de adulți sau de către copii - emiterea de predicții asupra derulării evenimentelor dintr-un text audiat - activități de tipul „Știrile zilei” („Ce am făcut ieri”), în care copiii ascultă întâmplări/ evenimente povestite de copii sau adulți - vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni și filme pentru copii și discutarea lor - conversații pe teme de interes pentru copii	1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute - jocuri de rol/dramatizări ale unor lecturi cunoscute, folosind păpuși pe deget, pe mână, marionete, măști etc. - participarea la activități de tipul „ce e nou în lumea poveștilor”, în care copiii ascultă întâmplări/ evenimente/ secvențe din povești/basme povestite ori citite de copii sau adulți - conversații pe teme de interes pentru copii - formularea orală a unor întrebări sau solicitări cu scopul înțelegerii unui mesaj oral - vizionarea unor scurte secvențe din emisiuni sau a unor filme rromaniști/ dublate în limba rromani pentru copii și discutarea lor - aplicații interactive în jocurile pe computer cu tematică adecvată, în care instrucțiunile sunt

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
	- rezolvarea unor probleme la jocurile pe computer, în care instrucțiunile sunt oferite verbal - discuții pe marginea unor spectacole de teatru pentru copii, emisiuni radio-tv, filme etc.	oferite verbal - folosirea dicționarului pentru înțelegerea unor termeni/expresii din mesajele orale în care contextul nu a oferit sensul noțiunilor - vizitarea unor librării/biblioteci și observarea organizării spațiului/ standurilor de carte - participarea la activități dedicate unor scriitori, Zilei Mondiale a Cărții etc.

2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.1. Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple - jocuri de mișcare pentru exersarea corectă a actului respirator, cu accent pe pronunția corectă - exerciții-joc de dicție, cântece, numărători ritmate - formulare de răspunsuri la ghicitori - participarea la activități de tipul „Tu ești ecoul meu” (reproducerea unor mesaje formulate de adult sau copii) - rostirea cuvintelor cu prelungirea unor sunete stabilite anterior - reglarea tonului, volumului și vitezei vorbirii, prin rostirea repetată a aceluiași enunț, cu schimbarea tonului, volumului sau vitezei vorbirii - asocierea unor imagini sau obiecte, cu onomatopeele corespunzătoare - jocuri de pronunțare a onomatopeelor, însoțite de mișcare - reproducerea unui mesaj scurt, cu schimbarea intonației în funcție de intenția de comunicare (aserțiune, întrebare, exclamație, supărare, bucurie etc.)	2.1. Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare - utilizarea formulelor specifice în situații concrete de tipul: invitație, urare, solicitare, prezentarea unor scuze etc.; jocuri de rol - oferirea de informații despre sine, despre familie, colegi, despre activitățile preferate etc., folosind enunțuri simple; jocuri de rol - formularea de întrebări și răspunsuri prin care se solicită lămuriri sau informații referitoare la diverse teme din sfera de interes a copiilor - exersarea unor formule de adresare, de solicitare, de mulțumire, adaptate interlocutorului - relatarea unor evenimente semnificative din viața proprie sau din activitatea școlară/a clasei - enumerarea unor reguli de joc, a unor norme ale clasei - formularea de enunțuri pe baza unei imagini/-suite de imagini sau folosind cuvinte date - dialoguri în pereche sau în grupuri mici pe teme familiare reale sau imaginate - exersarea exprimării clare și corecte și	2.1. Formularea unor enunțuri proprii în situații concrete de comunicare - alcătuirea de propoziții prin care se formulează o solicitare, o întrebare, o mulțumire, o rugămintă, un îndemn, un salut etc. - oferirea de informații despre sine, despre familie, colegi, despre activitățile preferate etc., folosind enunțuri; jocuri de rol - reformularea unor propoziții prin schimbarea intonației sau a accentului, în funcție de scopul comunicării - schimbarea topicii propoziției, cu accentuarea unor detalii ale mesajului transmis - transformarea/ completarea unor enunțuri după modele date - identificarea și corectarea greșelilor de exprimare - formularea de enunțuri după ilustrații sau folosind cuvinte date - dramatizări ale unor fragmente din texte narative cunoscute - recitări de poezii pe teme familiare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
- simularea unor situații care presupun verbalizarea unor trăiri diferite - jocuri de rol - repovestirea unor fragmente din povești audiate, cu reproducerea intonației interpreților (cadru didactic, actori etc.) - dramatizări ale poveștilor/fragmentelor din basme audiate - sesizarea utilizării formulelor specifice în situații concrete de tipul: invitație, urare, prezentarea unor scuze etc. pentru a transmite intenții, gânduri, sentimente etc.	- conștientizarea importanței acesteia în reușita comunicării - conștientizarea existenței unor reguli simple de desfășurare a schimburilor verbale (salutul, prezentarea scuzelor, transmiterea mulțumirilor, formularea unei cereri, formularea unor întrebări etc.) care pot determina reușita comunicării	- combinarea unor propoziții simple pentru a observa ce se întâmplă - combinarea unor propoziții care au legătură între ele, pentru a explora formarea textului - povestirea unor vise, povești etc.
2.2. Transmiterea de informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte - formularea de mesaje despre sine (nume, vârstă, adresă), despre familie, colegi, animalul preferat, culoarea preferată, mâncarea preferată etc. - formularea de răspunsuri la întrebări adresate de colegi, pe teme de interes pentru copii - prezentarea unor evenimente semnificative din viața proprie - discuții privind comportamentul unor personaje; evidențierea unor modele de comportament - formularea/ completarea unor enunțuri orale care să conțină comparații între obiecte familiare - alegerea cuvintelor potrivite pentru numirea și descrierea unor lucruri și evenimente familiare - exprimarea îngrijorării sau aprecierii față de evenimente, persoane, lucruri cunoscute - identificarea a cel puțin două trăsături ale unor personaje de desene animate/ benzi desenate/ povești cunoscute - formularea de descrieri/prezentări elementare ale unor activități/jocuri preferate	2.2. Transmiterea de informații prin intermediul unor mesaje simple - formularea de enunțuri simple, corecte, coerente, referitoare la activități desfășurate - repovestirea clară și cu intonație a unui text audiat - exprimarea propriei păreri în legătură cu fapte sau situații familiare - discuții privind comportamentul personajelor; evidențierea unor modele de comportament, formularea unor judecăți de valoare față de faptele personajelor - discuții de grup, pe subiecte familiare - completarea de enunțuri care solicită realizarea acordului gramatical, menținerea timpului verbalului - formularea, completarea unor enunțuri orale care să conțină comparații între obiecte familiare - scurte descrieri (cel puțin trei trăsături) referitoare la personaje de desene animate/ benzi desenate/ persoane cunoscute (părinți, frați, surori, colegi) - descrieri/prezentări elementare ale unor activități, jocuri cunoscute - jocuri de tipul: „Ce s-ar întâmpla dacă...”, „Dacă aș fi...”, „Personajul preferat”, „Cine are dreptate?”, „Continuă povestea” etc.	2.2 Transmiterea de informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic - dialoguri despre sine, despre familie, colegi, despre animalul preferat, activitățile preferate/desfășurate etc. - povestirea unor evenimente semnificative din viața proprie sau din activitatea școlară/a clasei, cu folosirea verbelor la timpurile potrivite - completarea unor mesaje orale scurte, în cadrul unor discuții în grup - construirea unor enunțuri pe baza unui set de cuvinte date și/sau a unui șir de imagini - dezvoltarea unor enunțuri simple prin folosirea de conectori elementari: și, atunci, însă, deoarece, dacă, atunci etc. - formularea de răspunsuri la întrebări printr-o suită de enunțuri - crearea unor scurte povestiri orale după o imagine/o suită de imagini și după un șir de întrebări - Identificarea trăsăturilor unui personaj, descrierea unui loc, a unui fruct, a unei flori etc. - realizarea acordului dintre subiect și predicat, dintre substantiv și adjectiv (fără menționarea

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
		terminologiei) - jocuri de rol: „La secretariatul școlii”, „La casa de bilete”, „La bibliotecă” etc., cu respectarea normelor de adresare civilizată - prezentarea unor proiecte realizate individual sau în echipă
2.3. Participarea cu interes la dialoguri scurte, în situații de comunicare uzuală - exersarea unor formule de salut, de adresare, prezentare și solicitare, adecvate contextului - dialoguri în diferite contexte, reale sau simulate, pe teme de interes - jocuri de exersare a unor reguli de comunicare eficientă, civilizată: vorbire pe rând, ascultarea interlocutorului, păstrarea ideii – Exemplu: „Spune și dă mai departe”, „Repetă și continuă”, „Statuile vorbitoare” etc. - jocuri de rol: „La doctor”, „La telefon”, „În parc”, „La cumpărături”, „O zi în familie”, „Aniversări” etc. - formularea de sarcini/ instrucțiuni adresate colegilor - jocuri de tipul: „Să ne imaginăm”; „Ce s-ar întâmpla dacă ...” - povestirea unor experiențe trecute sau prezente - planificări, preziceri și presupuneri realizate pe baza unor experiențe posibile sau a unor imaginare	2.3. Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare - dialoguri în contexte reale sau simulate, pe teme familiare - formularea unei opinii personale referitoare la un personaj/conduita unei persoane/ o întâmplare etc. - jocuri de rol în contexte familiare: „La telefon”, „Pregătim o serbare”, „În vizită” etc. - concentrarea atenției pe subiectul discuției și menținerea unei conversații pe diferite teme de interes - exerciții de primire sau de oferire a unor complimente - jocuri de tipul: „Să ne imaginăm”, „Ce s-ar întâmpla dacă ...” - formularea întrebărilor corespunzătoare în vederea obținerii unor informații sau pentru satisfacerea curiozității (Cine? Unde? Ce? Când? De ce? Cum? Ce s-ar fi întâmplat dacă..?)	2.3. Participarea cu interes la dialoguri, în diferite contexte de comunicare - participarea la discuții în perechi/în grup pe teme de interes (timpul liber, animalul preferat, cartea preferată, prezentarea produselor activității școlare etc.) - formularea de întrebări referitoare la subiecte de interes - formularea de mesaje în care să-și exprime intenția de a primi informații/lămuriri în legătură cu un aspect/o problemă din spațiul familiar - formularea unor enunțuri scurte, clare prin care să solicite sprijin în condițiile neînțelegerii unui mesaj oral - utilizarea formulelor de adresare, de solicitare, de mulțumire corespunzătoare unui anumit context - jocuri de rol: întâlniri cu personaje fantastice, întâmplări petrecute în vis, călătorii în lumi imaginare - identificarea unor obiecte/ființe prin descoperirea caracteristicilor acestora pe baza unor întrebări și răspunsuri, în cadrul unor jocuri de grup - realizarea unor postere care să ilustreze reguli de comunicare eficientă (vorbirea pe rând, ascultarea, păstrarea ideii) - formularea unei opinii personale referitoare la un

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.4. Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare - combinarea unor propoziții simple prin folosirea unor cuvinte de legătură - folosirea unor cuvinte descriptive pentru a îmbogăți o descriere - utilizarea și interpretarea tonului folosit în vederea exprimării unor emoții variate - inițierea și menținerea unei discuții pe o temă de interes - recunoașterea unui obiect, prin formularea de întrebări despre caracteristicile acestuia - joc de tipul „Cutiuța fermecată” - conversații scurte în grup, pe baza unui text audiat sau a unei imagini - jocuri de modificare a poveștilor audiate: schimbarea succesiunii evenimentelor, modificarea finalului - crearea de povești orale pornind de la idei/imagini date sau desene create de copii - povești despre istoria scrisului de-a lungul timpului	2.4. Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine - jocuri de recunoaștere a unor personaje, a unor povești după indicii date; concursuri de ghicitori - dramatizări ale unor povești cunoscute - improvizarea unor povestiri plecând de la cuvinte alese aleatoriu, de la teme familiare copiilor - formularea de ipoteze privind posibilitățile de continuare ale unei întâmplări, în vederea stimulării spontaneității și a dezvoltării creativității - realizarea și prezentarea unei „colecții” de povești audiate (album cu desene realizate de copil în urma audierii textelor, însoțite sau nu de enunțuri scrise) - conversații în grup, pe baza unui text audiat sau a unei imagini - jocuri de modificare a poveștilor audiate: schimbarea succesiunii evenimentelor, modificarea finalului, introducerea unor personaje etc. - alcătuirea de enunțuri orale și/sau crearea de povești orale pornind de la idei/imagini date sau desene create de copii - jocuri de tipul: „Spune mai departe”, „Cine este personajul?”, „Continuă versul/strofa”, „Spune după mine” etc. - crearea de povestiri în grup, scrise apoi cu ajutorul adultului și ilustrate de copii	personaj/ o întâmplare/ un mod de comportament etc. - dramatizări 2.4. Exprimarea expresivă a ideilor în contexte familiare - crearea propriilor povești, poezii, jocuri, cântece și prezentarea acestora - utilizarea limbajului verbal și nonverbal corespunzător, în vederea asigurării/menținerii atenției interlocutorului (contact vizual, expresie facială, claritate în exprimare, ton) - utilizarea unor gesturi și mișcări cu scopul de a-și susține afirmațiile - exprimarea prin mimare a diferitelor emoții și reacții - interpretarea emoțiilor și reacțiilor celorlalți - jocuri de recunoaștere a unor personaje, a unor povești după indicii date - prezentarea unor lucrări personale - repovestirea unor povești citite sau audiate - concursuri de ghicitori, povestiri, recitări, etc. - dramatizări ale unor povești cunoscute/texte citite - participarea la serbări școlare

3. Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar - recunoașterea și numirea literelor mari și mici de tipar pe diferite suporturi (tablouri, cuburi, truse de jucării, asocierea formei unui nor cu o literă) - asocierea unor litere și sunete - observarea etichetelor din clasă, plasate pe dulapuri, sertare, deasupra cuierelor, pe coșulețe de plastic, nuiele sau carton (în care se depozitează diferite lucruri) etc.; etichetarea se realizează împreună cu copiii - citirea globală a numelui scris cu litere de tipar pe dulăpior, la cuier, la colțul de prezentare al clasei, la panoul „Responsabilități” etc. - jocuri care au cuvinte scrise sub imagine: „Loto”, „Domino”, „Bingo” - punerea în corespondență a unor cuvinte formate din 1-2 silabe cu imagini potrivite, reprezentând obiecte din universul apropiat - jocuri folosind carduri cu imagini ale unor obiecte și denumirea acestora - răsfoirea unor cărți care conțin doar imagini și „citirea” acestora în grup/cu ajutorul cadrului didactic	3.1. Citirea unor cuvinte și propoziții scurte, scrise cu litere de tipar sau de mână - intuirea unor cuvinte însoțite de imagini corespunzătoare - recunoașterea literelor mari și mici, de tipar și de mână - realizarea literelor mari de tipar din figuri tangram - compunerea, la alfabetarul mobil, a unor silabe, cuvinte, propoziții din 3-5 cuvinte - marcarea prin colorare, subliniere, decupare, încercuire, a unor cuvinte din propoziții solicitate de cadrul didactic sau de elevi - completarea unor silabe date pentru a obține cuvinte - ordonarea unor silabe dintr-o serie dată, pentru a obține cuvinte - citirea pe silabe/ integrală a cuvintelor scrise cu litere de tipar sau de mână - citirea în ritm propriu a unor enunțuri sau texte scurte care conțin cuvinte cu structură fonetică simplă, scrise cu litere de tipar sau de mână - marcarea cuvintelor care se repetă într-un text - citirea unor cărți de grup (Big-books) - citirea în perechi, citirea în lanț, citirea ștafetă, citirea ghidată și/ sau selectivă a unor cuvinte și propoziții - realizarea unor colaje, afișe publicitare utilizând cuvinte decupate din ziare și reviste - jocuri de tip „Loto”, „Domino”, „Bingo”, cu imagini, cuvinte sau simboluri	3.1. Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut - citirea în forme variate a enunțurilor și textelor scurte (citire cu voce tare/în șoaptă/ în gând; citire în lanț, pe roluri, citire ștafetă etc.) - citirea unor mesaje din mediul cunoscut: reclame, afișe, anunțuri, enunțuri, texte scurte etc. - citirea în ritm propriu a unui text scurt, cu adaptarea intonației impuse de semnele de punctuație - citirea selectivă în funcție de anumite repere (alineatul, linia de dialog) sau respectând un detaliu/ o idee din text (joc: „Găsește și citește”) - identificarea alineatelor, paragrafelor, titlului și autorului unui text - auto-corectarea greșelilor de citire atunci când cuvântul/ propoziția citit(ă) nu are sens - adaptarea stilului de a citi în funcție de scopul urmărit (de căutare a unui cuvânt, a unei idei) - exerciții de utilizare a cuprinsului unei cărți - citirea unor cărți, povești, poezii, reviste, articole din reviste electronice, enciclopedii etc. din inițiativa copilului - căutarea unei anumite cărți la colțul de lectură sau la bibliotecă - jocuri de tip „Loto”, „Domino”, „Bingo”, cu imagini, cuvinte sau simboluri

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.2. Identificarea semnificației unei/unor imagini care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare - formularea de răspunsuri ce presupun alegere duală/multiplă – Exemplu: „În prima imagine este Cenușăreasa sau Frumoasa din pădurea adormită?” - lectură după una sau mai multe ilustrații/benzi desenate - prezentarea de albume personale cu fotografii sau imagini - „citirea”/povestirea creațiilor proprii sau de grup (desene, șir de imagini) - citirea orarului clasei (activitățile sunt reprezentate prin imagini corespunzătoare fiecărei discipline) - audierea unui fragment dintr-o poveste și selectarea imaginilor corespunzătoare acesteia; continuarea poveștii pe baza imaginilor selectate, cu sprijin din partea profesoarei sau a colegilor	3.2. Identificarea mesajului unui scurt text care prezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare - identificarea personajelor, locului și timpului unei întâmplări prezentate în textul citit - citirea unor „cuvinte cheie” - recunoașterea în ilustrații a personajelor, locului, timpului și momentului evocat - formularea de răspunsuri orale la întrebări despre conținutul textului citit - asocierea unor cuvinte/enunțuri scrise cu litere de tipar și de mână, cu imaginile potrivite - citirea selectivă a unor cuvinte și enunțuri dintr-un text scurt - ilustrarea unor enunțuri/fragmente de text citite - analiza legăturii dintre text și imaginea care îl însoțește - identificarea titlurilor potrivite unui text scurt/unor fragmente de text - stabilirea valorii de adevăr a unor afirmații despre conținutul unor enunțuri sau al unui text scurt	3.2. Identificarea mesajului unui text în care se relatează întâmplări, fenomene din universul cunoscut - formularea orală a mesajului/ învățaturii desprinse dintr-un text citit - discutarea textelor scurte, frază cu frază, relevând nume, cuvinte familiare și expresii elementare - formularea de întrebări și răspunsuri pe baza textului citit - stabilirea legăturii dintre ilustrațiile care însoțesc textul și textul propriu-zis - identificarea și analizarea ilustrațiilor care însoțesc textul citit - redarea prin cuvinte proprii, cu sprijin, a unui fragment dintr-un text citit - formularea de răspunsuri la întrebări, în legătură cu un scurt text citit - aranjarea unei suite de propoziții după ordinea logică de desfășurare a evenimentelor în mesajul audiat - emiterea de predicții asupra firului narativ al unui text citit - identificarea unor informații previzibile în diverse materiale cotidiene (reclame, prospecte, orare, etc.)
3.3. Identificarea semnificației unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată, din universul familiar - identificarea semnificației unor simboluri întâlnite în situații cotidiene: M – metrou, H - spital, I - informații, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor etc. - sortarea unor semne, simboluri grafice identice - „citirea” simbolurilor pentru vreme și a	3.3. Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple - recunoașterea unor simboluri întâlnite în situații cotidiene: M – metrou, P- parcare, I - informații, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor etc. - punerea în corespondență a imaginilor cu mesaje orale/scrise indicate - plasarea în spațiul clasei a unor jetoane sau afișe	3.3. Identificarea semnificației unor simboluri, în contexte cunoscute - asocierea unor fapte/evenimente/lucruri din universul apropiat cu fragmente de text/simboluri/desene/gesturi - decodarea unor informații din manual (viniere, cuprins etc.), a simbolurilor întâlnite în drumul spre școală, în pliante/reclame/reviste pentru copii etc.

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
calendarului naturii, a orarului și/sau a jurnalului ilustrat - punerea în corespondență a imaginilor cu mesaje orale indicate - codarea sau decodarea unor mesaje scrise – Exemplu: expunerea în clasă a unor panouri care prezintă reguli de comportament, aniversări ale copiilor, mesaje ale copiilor sau ale profesorului etc.	care transmit mesaje (reguli de conduită, aniversări ale copiilor, mesaje ale copiilor sau ale profesorului etc.) - realizarea unor mesaje, utilizând simboluri din mediul apropiat - exerciții de completare a unor rebusuri în care definițiile sunt date prin desene/simboluri - exerciții-joc de decodare a unor felicitări, invitații, scrisori în care sunt utilizate cuvinte și simboluri	- parcurgerea unor trasee semnalizate cu ajutorul unor simboluri convenționale sau inventate („In căutarea comorii”, „Drumurile viitorului” etc.) - transmiterea de mesaje prin intermediul unor simboluri sau coduri date/proprii
3.4. Exprimarea în cuvinte proprii a mesajelor rediate pe suport vizual sau auditiv, manifestând interes pentru lucrul cu cartea - observarea (intuitivă) a cărților de diverse forme, dimensiuni, grosimi, cu sau fără imagini etc. - răsfoirea de cărți în colțul amenajat cu o mini-bibliotecă, în biblioteca școlii etc. - observarea și stabilirea de asemănări și diferențe între suporturi de lectură variate – Exemplu: carte de colorat, carte de povești cu ilustrații, carte ce conține doar text etc. - observarea amplasării imaginilor în raport cu textul - audierea unei povești, însoțită/urmată de răsfoirea cărții ce conține textul și observarea imaginilor - jocuri de rol: „La librărie”; „Toneta cu reviste” etc.	3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple, susținute de suport imagistic - citirea unor cărți de grup (cărți uriașe) - citirea individuală și din proprie inițiativă a unor povești, povestiri etc. - memorare de poezii și ghicitori din proprie inițiativă - confecționarea unor minicărți pe teme familiare (individual și în grup); realizarea „Abecedarului clasei” folosind planșe de colorat - exerciții de anticipare a evenimentelor sau a finalului unei povești din care a fost citit, cu voce tare, un fragment - activități în biblioteca școlii - completarea unui jurnal de lectură al clasei, folosind desene și enunțuri scurte - amenajarea și reactualizarea unui „colț al cărții” în sala de clasă - completarea unor grafice, panouri cu titluri, personaje ale textelor citite - observarea intuitivă a cărților de diverse forme, dimensiuni, grosimi, cu sau fără imagini - observarea și stabilirea de asemănări și diferențe între suporturi de lectură variate (carte de colorat, carte de povești cu ilustrații, carte ce conține doar	3.4. Exprimarea interesului pentru lectura unor cărți adecvate vârstei - realizarea unui jurnal personal de lectură în care să fie înregistrate titlul și personajele din basmele/poveștile/povestirile citite sau transcrieri/copieri de glume, ghicitori, poezii etc. - realizarea unei „Colecții de povești” individuală sau comună (album cu desene realizate de elevi în urma citirii/audierii textelor, însoțite de scurte prezentări scrise de mână sau la computer) - prezentarea orală a unor cărți/povești citite individual sau în grup - memorare, din proprie inițiativă, a unor poezii și ghicitori - autodictări cu autoevaluare sau evaluare în pereche - realizarea de minicărți pe teme de interes comun sau personal - amenajarea unui „colț al cărții” în sala de clasă - completarea unor grafice/ panouri cu titluri/autori/ personaje ale textelor citite de elevi - recomandarea unor cărți/ povești/ povestiri colegilor - citirea unor texte în urma recomandărilor făcute de părinți, cadre didactice, bibliotecar, colegi

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
	text, carte electronică etc.) - jocuri de rol: „La librărie”; „Toneta cu reviste” etc. - citirea unor reviste pentru copii	- repovestirea unui text citit, cu accent pe anumite evenimente și informații - vizite la muzee și case memoriale

4. Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
4.1. Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor folosind resurse variate - exersarea musculaturii fine a mâinii și a coordonării mișcărilor prin colorare, hașurare în interiorul unui contur, înșirare de mărgele - coaserea unor puncte pe etamină, în vederea pregătirii copilului cu respectarea liniaturii - modelarea plastilinei, ruperea hârtiei după un contur etc. - poziționarea corectă a suportului de scriere, în raport cu propriul corp - orientarea în spațiul scrierii, prin joc: sus, jos, dreapta, stânga etc. - exersarea poziției corecte la scris - utilizarea corectă a instrumentelor de trasare/de scris - jocuri de tip labirint - observarea literelor din plastic/din alfabetarul magnetic sau tipărite în relief pe diferite suporturi - construirea literelor din plastilină, pastă de modelaj, „fir” de hârtie creponată sau hârtie reciclată răsucită etc. - scrierea pe diferite suporturi (pe etamină, pe tablă, pe nisip, pe geamuri aburite etc.) și cu diferite instrumente, a unor modele liniare, simboluri etc.	4.1. Scrierea literelor de mână - exerciții de dezvoltare a musculaturii fine a mâinii - modelarea din plastilină a contururilor unor litere; decorarea literelor de mână și de tipar; - trasarea în duct continuu a literelor de mână (începând prin unirea punctelor care le compun) - executarea conturului unor litere, silabe, cuvinte cu degetul pe blatul mesei, în aer, pe spatetele colegului, pe hârtie, cu pensula și acuarela, cu creta pe tablă, cu markerul pe coli mari - scrierea literelor de mână, folosind diverse instrumente de scris (creion, carioca, stilou, pensulă, cretă) pe variate suporturi (foaie velină, foaie liniată, tablă etc.) - copierea, transcrierea literelor, silabelor, cuvintelor, enunțurilor din 3-5 cuvinte menținând distanța dintre elementele grafice, dintre litere și dintre cuvinte - completarea după model, cu litere de mână a unor enunțuri din cuprinsul unor bilete, invitații, felicitări, scurte scrisori - exerciții de așezare în pagină a datei, a titlului, a alineatelor, de păstrare a distanței dintre cuvinte - scrierea după dictare a literelor, silabelor, cuvintelor, propozițiilor din 3-5 cuvinte; - selectarea unor silabe dintr-o serie de silabe date, scrise cu litere de tipar sau de mână, pentru a	4.1. Scrierea unor mesaje în diverse contexte de comunicare - copieri și transcrieri de litere, silabe, cuvinte, propoziții - autocorectarea literelor, silabelor, cuvintelor scrise, prin compararea cu un model - copierea unor texte scurte, exersând încadrarea în spațiul paginii, respectarea proporției între litere și a spațiului între cuvinte - transcrieri selective de cuvinte și fraze dintr-un scurt text pe teme cunoscute - transcrierea sau copierea unor mesaje în cadrul unor activități individuale sau comune - scrierea corectă a unor propoziții/fraze/a unui text scurt pe foaie tip II, dictando, velină, respectând încadrarea în pagina de caiet (tip II, dictando sau cu foaie velină), aprecierea spațiilor dintre litere și cuvinte - realizarea unor planșe/etichete/postere/afișe pe teme familiare, după modele date - realizarea unor lucrări de tip proiect, cu sprijin din partea cadrului didactic

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
- decorarea literelor mari și mici de tipar prin desene sau prin colare, folosind semințe, hârtie, fire etc. - scrierea elementelor grafice de dimensiuni și culori variate (mari/mici, groase/subțiri), pe foaie velină sau pe spații de 1-2 cm - realizarea unor lucrări plastice, decorative (folosind linia și punctul), utilizând instrumente diferite - realizarea unor desene cu litere personificate	obține cuvinte - realizarea unor afișe, etichete cuprinzând reguli de conduită, norme de lucru, îndemnuri, încurajări etc. - realizarea unor postere, pe diferite teme, în cadrul proiectelor, folosind imagini, cuvinte și propoziții preluate după modele	
4.2. Redactarea unor mesaje simple, în contexte uzuale de comunicare - confecționarea de felicitări și bilețele cu litere de tipar rupte sau decupate din reviste, ziare etc. (învățătoarea va comunica/va arăta mesajul ce trebuie scris – Exemplu: „Pe felicitare vom scrie 1 Martie”) - decorarea unor obiecte/desene folosind semne grafice - „scrierea” unor bilețele folosind diferite semne, linii curbe, linii frânte și „citirea” mesajului	4.2. Redactarea de mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse - alcătuirea și scrierea unor enunțuri scurte, având suport vizual - adăugarea unor cuvinte/semne de punctuație în enunțuri eliptice - ordonarea cuvintelor care formează un enunț și scrierea acestuia - scrierea unor cuvinte, propoziții cu ajutorul computerului - confecționarea de etichete, afișe, materiale necesare în activitatea zilnică - organizarea în clasă a unui colț/panou, destinat transmiterii de mesaje și informații (prin desene, cuvinte/enunțuri simple și simboluri) pe o temă aleasă de copii sau referitoare la subiectul unui proiect - personalizarea unor modele predefinite de invitații, felicitări, scrisori (de exemplu, scrisoare către Moș Crăciun) - jocuri care solicită schimbul de mesaje scrise	4.2. Redactarea de mesaje simple, cu respectarea unor convenții de bază - scrierea cuvintelor obținute prin completarea sau combinarea unor silabe - folosirea convențiilor limbajului scris (scrierea cu majusculă/cu alineat, utilizarea corectă a semnelor de punctuație) - plasarea semnelor de punctuație într-un text - scrierea unor bilete de mulțumire, de informare, de solicitare, cu respectarea convențiilor - confecționarea unor felicitări cu diverse ocazii (Crăciun, Paște, 8 Martie) și scrierea unor mesaje folosind diverse instrumente (stilou, creioane cerate, carioca, marker etc.) - confecționarea de etichete, afișe, fișe, materiale necesare în activitatea zilnică - marcarea prin chenare sugestive/elemente grafice a unor definiții, motouri, formule, mesaje, anunțuri importante etc., cu scopul de a le pune în evidență - formularea în scris a răspunsurilor la întrebări pe teme familiare/care prezintă interes - compunerea unor texte scurte (3-7 enunțuri) pe teme din sfera de interes a copiilor, cu ajutorul

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
		unor imagini sau întrebări - scrierea unor dorințe, vise (de ex., „Aș dori să...”, „Visul meu este să...”), rime, povești etc. pe propriul caiet, pe un caiet al clasei sau într-un spațiu special amenajat (de ex.: Colțul de creație) - activități care implică folosirea calculatorului pentru redactarea unor enunțuri/texte scurte - confecționarea unei cărți a clasei cu povești, legende etc. scrise/transcrise și ilustrate de copii - realizarea unui ziar/a unei reviste a clasei - jocuri care solicită schimbul de mesaje scrise crearea și completarea unor rebusuri
4.3. Exprimarea de idei, trăiri personale și informații prin intermediul limbajelor neconvenționale - „scrierea” de bilețele cu mesaje diverse folosind desene, simboluri (inventate spontan sau stabilite anterior) - exprimarea răspunsului la anumite întrebări cu ajutorul desenului sau prin simboluri – Exemplu: „Cum putem arăta prin „scris” ce frumoasă e primăvara?” - etichetarea originală a unor obiecte personale - confecționarea unor minicărți pe teme familiare, în care se vor folosi limbaje neconvenționale - organizarea în clasă a unui colț/panou intitulat „Peretele vorbitor”, în care copiii să-și poată lăsa mesaje și informații pe o temă aleasă de ei, în cadrul unui proiect (prin desene, cuvinte și simboluri) - organizarea de concursuri – Exemplu: „Cine realizează cel mai interesant colaj/puzzle/desen/poster din desene/cuvinte/alte simboluri?” - crearea de ecusoane personalizate (cu simboluri,	4.3. Exprimarea de idei și sentimente prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale - scrierea propriei versiuni a unei povești spuse de cadrul didactic - scrierea de mesaje diverse, utilizând cuvinte (propoziții) și simboluri/desene - redactarea, din proprie inițiativă, a unor povești, jurnale, poezii etc., prin care copilul să își exprime bucuria, tristețea, încântarea, mândria etc. - realizarea unor scrisori desenate, jurnale, invitații la evenimente personale ori ale clasei, documente cu valoare utilitară în cadrul clasei (orar, traseul unor excursii, hărți simple care să marcheze obiective culturale din jurul școlii etc.) - confecționarea unor minicărți pe teme familiare, în care se vor folosi limbaje convenționale și neconvenționale - prezentarea în scris, a unor experiențe plăcute, amuzante, surprinzătoare, a unor fapte bune	4.3. Exprimarea de idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale - organizarea unui colț în clasă/panou unde copiii pot lăsa mesaje, invitații, pot lansa dezbateri, își pot exprima în scris și cu ajutorul simbolurilor, păreri și impresii despre anumite evenimente, dar și informații pe o temă aleasă de ei (proiecte) - completarea unui jurnal personal sau al clasei, folosind desene, decupaje și enunțuri scurte - crearea unor liste de cuvinte/idei legate de o temă propusă - ascultarea unor experiențe ale colegilor de clasă și exprimarea, în scris, a părerilor și a reacțiilor personale - realizarea unor desene și a unor povești pornind de la experiențe senzoriale (ceva ce a văzut și i-a atras atenția, sunete, gusturi, mirosuri, atingerea unei suprafețe) - redactarea unor idei despre o melodie ascultată - realizarea portretelor anotimpurilor în cuvinte, formă și culoare

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
<i>cuvinte sau imagini)</i> - crearea unui orar pe un cod de culori sau simboluri - completarea jurnalului clasei folosind desene, fotografii, simboluri		

CONȚINUTURI

Domenii	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Comunicare orală (ascultare, vorbire, interacțiune)	Acte de vorbire: a saluta persoane cunoscute, a se prezenta, a identifica un obiect, o persoană, a formula o rugămintă Cuvântul. Propoziția/Enunțul Utilizarea cuvintelor noi în enunțuri adecvate Dialogul Formularea de întrebări și răspunsuri despre: jocuri și jucării, membrii familiei, prieteni, animale, reguli de igienă alimentară și personală Forme ale discursului oral Povestirea după imagini	Acte de vorbire: a saluta, a se prezenta, a formula o rugămintă, o idee/o părere, o cerere Cuvântul. Propoziția/Enunțul Utilizarea cuvintelor noi în contexte adecvate Intonarea propozițiilor enunțiative și interogative Dialogul Oferirea unor informații despre: identitatea proprie, desene animate, filme pentru copii, viața de școlar, familie, prieteni, colegi de clasă, reguli de circulație, mediul social și natural apropiat, igiena personală Reguli de vorbire eficientă: vorbirea pe rând, ascultarea interlocutorului, păstrarea ideii Forme ale discursului oral Povestirea unor întâmplări trăite Repovestirea unor întâmplări auzite Descrierea unui obiect/unei persoane	Acte de vorbire: a se prezenta și a prezenta pe cineva, a identifica un obiect/o persoană/un loc, a cere și a da informații, a formula o idee/o părere/o opinie/o solicitare Cuvântul. Propoziția/Enunțul Introducerea cuvintelor noi în vocabularul propriu Intonarea propozițiilor exclamative Dialogul Inițierea, menținerea și încheierea unui dialog despre: școală, familie și locuință, prieteni, colegi, mediul înconjurător, igiena clasei și a locuinței, conduita în mijloacele de transport în comun, în sala de spectacol Reguli de vorbire eficientă: elemente de politețe verbală asociate actelor de limbaj utilizate (salutul, prezentarea, formularea unei cereri, ascultarea și respectarea opiniei celui alt) Forme ale discursului oral Povestirea unor întâmplări trăite sau observate Repovestirea unor întâmplări citite Descrierea unui obiect, fenomen sau a unei persoane Reguli ale discursului oral Pronunție clară și corectă Acord de număr și gen, fără terminologie Intonație adecvată
Citire/lectură	Cartea Coperte, foaie, pagină, text, ilustrații Literele mari și mici de tipar Simboluri uzuale din universul apropiat: metrou, intrare, ieșire, spital, trecere de pietoni etc.	Cartea Numerotarea paginilor, direcții de orientare în pagină Literele mari și mici de tipar și de mână Alfabetul limbii rromani Citirea cuvintelor mono și plurisilabice (introduse progresiv)	Cartea Cuprinsul unei cărți Alfabetul limbii rromani Citirea cuvintelor, enunțurilor, textelor scurte Sunetele limbii rromani. vocale și consoane; alfabetul.

	Citirea cuvintelor pe etichete asociate unor imagini sau obiecte Propoziția/enunțul (fără teoretizări) Formularea de propoziții cu suport intuitiv Ordonarea propozițiilor pe baza unui suport intuitiv	• <i>Litere cu grafie și valori fonetice comune în limbile rromani și română</i> • <i>Litere cu grafie sau valori fonetice diferite în limbile rromani și română</i> • <i>Grupurile de litere aspirate</i> • <i>Litere postpoziționale</i> • <i>Vocale preiotate</i> Citirea propozițiilor/enunțurilor Citirea textelor scurte (de maxim 75 de cuvinte, introduse progresiv) Așezarea textului în pagină Titlu. Autor. Alineate	• <i>Cuvinte care conțin litere cu grafie sau valori fonetice diferite în limbile rromani și română: ă, ɛ, c, x, ȳ, j, k, rr, ʃ, 3, ʒ.</i> • <i>Literele postpoziționale: q, 0, ɕ.</i> • <i>Diftongii: ă, ɛ, ȳ, 0, ȳ.</i> • <i>Grupurile de litere aspirate: ɕh, kh, ph, th</i> Propoziția/ enunțul (fără teoretizări) Textul (de maxim 120 de cuvinte) Titlu. Autor. Alineate Așezarea textului în pagină Textul literar Textul narativ Recunoașterea personajelor. Povestirea orală Textul liric Poezii despre universul copilăriei Textul nonliterar/informativ
Scriere/redactare	Elemente grafice care intră în componența literelor de mână: linii, puncte, bastonate, zale, bucle, semiovale, ovale, nodulețe Desenarea literelor de tipar Simboluri neconvenționale folosite în exprimarea scrisă	• Alfabetul limbii rromani: <i>Litere cu grafie și valori fonetice comune în limbile rromani și română</i> <i>Litere cu grafie sau valori fonetice diferite în limbile rromani și română</i> <i>Grupurile de litere aspirate</i> <i>Litere postpoziționale</i> <i>Vocale preiotate</i> Ortografia Scrierea ortografică a cuvintelor Scrierea cu majusculă la începutul propoziției și al titlului Scrierea cu majusculă a substantivelor proprii (fără terminologie) Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi Punctuația Punctul Semnul întrebării Linia de dialog	Alfabetul limbii rromani • Ortografia Scrierea grupurilor de litere: ke, ki, ge, gi, ɕh, kh, ph, th, rr. Scrierea cuvintelor care conțin literle i și j, h și x. Scrierea ortogramelor an0-o, an0-i, an0-e, k-o, k-i, k-e, p-o, p-i, p-e. Ortografia Scrierea corectă a cuvintelor care conțin consoana m înainte de b și p Scrierea corectă a cuvintelor care conțin diftongii oa, ea, ia, ie, ua, uă (fără terminologie), Scrierea corectă a cuvintelor care conțin literele sau î, x Scrierea corectă a cuvintelor într-un/într-o, dintr-un/dintr-o, sau/s-au, sa/s-a Punctuația Semnul exclamării Virgula (în vocativ și enumerare) Două puncte

	Scrierea funcțională folosind desene, simboluri Felicitarea Biletul	Organizarea textului scris Scrierea caligrafică pe liniatură tip I Plasarea datei, a titlului, folosirea alineatelor Scrierea funcțională Copieri. Transcrieri (litere, silabe, cuvinte, propoziții, texte de maxim 30 de cuvinte). Dictări Biletul Invitația. Felicitarea Scrisoarea. Jurnalul (text și desene) Scrierea imaginativă (texte de 3-5 enunțuri), pornind de la experiențe trăite	Organizarea textului scris Scrierea pe liniatură tip II și dictando Așezarea textului în pagina caietului: plasarea titlului, a autorului, folosirea alineatelor, respectarea spațiului dintre cuvinte Scrierea funcțională Copieri (texte de maxim 50 de cuvinte) Transcrieri (texte de maxim 50 de cuvinte) Dictări (texte de maxim 40 de cuvinte) Biletul de mulțumire, de informare, de solicitare Felicitarea Afișul Scrierea imaginativă (texte de 3-7 enunțuri), pe baza unui suport vizual (imagini, benzi desenate) sau a unui șir de întrebări Cartea, ziarul sau revista clasei
Elemente de construcție a comunicării	Vocabular Cuvântul Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Fonetică Sunete specifice limbii rromani Despărțirea cuvintelor în silabe Cuvinte alcătuite din una, două sau trei silabe, care nu conțin diftongi, triftongi sau consoane redactate în scris prin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi	Vocabular Cuvântul – grup de sunete asociat cu un înțeles Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Cuvinte care au aceeași formă și înțeles diferit Fonetică Sunetele limbii rromani. Articularea vocalelor și consoanelor (fără denumire) Silaba Cuvântul Despărțirea cuvintelor în silabe intuitiv, fără cunoașterea regulilor Propoziția/enunțul (fără teoretizări)	Vocabular Cuvântul Cuvinte cu sens asemănător Cuvinte cu sens opus Cuvinte care au aceeași formă și înțeles diferit Fonetică Sunetele limbii rromani. Vocale și consoane Despărțirea cuvintelor în silabe la capăt de rând Propoziția/enunțul (fără teoretizări)

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline.

Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă în această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele prevăzute în schema orară a clasei respective, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Această etapă de școlaritate reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului.

În acest sens, cadrul didactic va pune accent pe stimularea interesului copilului pentru această disciplină și pe dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul didactic va predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. Tot ceea ce se întâmplă la „ora” de comunicare în limba romani ar trebui să se deruleze sub forma unei suite de jocuri sau exerciții atractive, atât în cazul clasei pregătitoare, cât și în cazul claselor I și a II-a. Din spațiul clasei nu trebuie să lipsească jucăriile. De asemenea, accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea răspunsurilor și nu pe rigurozitatea științifică a acestora. Prin reluări succesive și prin utilizarea obiectelor, copilul ajunge să se corecteze singur, pe măsură ce noțiunile devin înțelese și interiorizate. Scrierea se va consolida treptat, pe măsură ce se dezvoltă musculatura mâinii. În clasa pregătitoare, scrierea semnelor grafice va începe cu exerciții de desenare a unor elemente preluate din mediul înconjurător (bețișoare, cârcei de viță-de-vie, bastoane, buline etc.), continuându-se apoi cu scrierea lor pe foaie velină și pe liniatură tip I.

Activitatea didactică se va desfășura într-o interacțiune permanentă cu copiii, astfel încât să răspundă intereselor acestora. Copiii vor fi stimulați să întrebe, să intervină, să aibă inițiativă, să exprime idei și sentimente despre ceea ce învață.

O altă sugestie metodologică se referă la folosirea nonverbalului pentru intuirea conceptelor, fie că e vorba de nume de obiecte sau de acțiuni, fie că e vorba de filtre de comunicare de tipul funcțiilor limbii/actelor de vorbire. Dacă profesorul mimează acțiunea de a se ridica/sta jos atunci când enunță aceste activități, pentru elev va fi mult mai clar despre ce este vorba. În același context, învățarea va fi facilitată dacă elevii sunt stimulați să combine verbalul (ceea ce au receptat sau ceea ce exprimă) cu limbajul corporal, vizual sau muzical.

Foarte importantă este și învățarea în context. Dezvoltarea competențelor de comunicare are loc în contexte de comunicare și, bineînțeles, cu un scop inteligibil copiilor. În absența contextului, elevii ajung să recite doar cuvinte și fraze memorate fără să poată să le transfere apoi în alte situații. De altfel, oricine învață mult mai bine dacă înțelege de ce învață ceea ce învață.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini în contexte firești, sinceretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la competențele specifice, evitându-se comparațiile între elevi. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare valorifică și experiențele de învățare / competențele dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Rezultatele elevilor vor fi înregistrate, comunicate și discutate cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.

Prezentăm în continuare un exemplu de abordare integrată, în cadrul căruia activitățile de învățare au fost structurate astfel încât să concure la dezvoltarea de competențe specifice, rămânând totodată circumscrise unei teme accesibile școlarului mic.

Exemplu de abordare integrată la clasa pregătitoare
TEMA: Jucării

Ce urmărim? - competențe specifice -	Cum procedăm?
Ordinea realizării activităților nu coincide cu ordinea prezentării competențelor. Activitățile se vor desfășura pe parcursul unei săptămâni. Se recomandă proiectarea în manieră integrată: comunicare în limba rromani + matematică și explorarea mediului + arte vizuale și abilități practice + muzică și mișcare.	
Comunicare în limba rromani	
1.1.	✓ selectarea unei imagini dintr-un set, pentru a indica despre ce este vorba în textul audiat – Exemplu: „Cum au fugit odată jucăriile de la un copil” ✓ realizarea unui desen pentru a indica despre ce este vorba în mesaj, oferirea de răspunsuri scurte la întrebarea: Despre ce este vorba în poveste? ✓ aprecierea cu adevărat/fals a unor enunțuri scurte care testează înțelegerea globală ✓ formularea de răspunsuri la întrebări despre conținutul textului audiat – Exemplu: „Ce jucării avea Petrișor?”; „Ce a făcut ele?”; „Din ce motiv au plecat?” ✓ repovestirea secvenței preferate din povestea audiată
1.2.	✓ numirea personajelor din poveste ✓ oferirea de răspunsuri la cererea elementară de informații – Exemplu: „Cum arătau jucăriile lui Petrișor?”; „Care sunt jucăriile tale preferate?”; „Cum le îngrijești?”
1.3.	✓ indicarea cuvintelor percepute prin diferite semne: bătaie din palme/jetoane puse pe bancă – Exemplu: Pune pe masă atâtea jetoane câte cuvinte ai auzit. “Jucăriile au fugit.” ✓ numărarea cuvintelor dintr-un enunț ✓ punerea în corespondență a unui cuvânt rostit cu imaginea potrivită – Exemplu: minge, ursuleț, jucării, mașină etc. ✓ despărțirea cuvintelor în silabe ✓ indicarea prin mimică a silabelor (prima silabă din cuvintele mașină, jucării, minge). ✓ indicarea sunetelor percepute prin diferite semne (ridicați un deget când auziți sunetul "j" – jucărie, jar, cenușă, curaj, jumătate, minge etc.) ✓ sortarea de jetoane reprezentând obiecte din mediul familiar, după criteriul: Încep cu sunetul "j" (se dau jetoane care reprezintă: jucării, jaluzele, minge, cojoc etc.) ✓ colorarea unor imagini care reprezintă obiecte/ființe a căror denumire începe cu sunetul "j" (jucării, jder, jardinieră)
1.4.	✓ audierea unor povești citite, înregistrate sau povestite de adulți sau copii ✓ participarea la activități de tipul „Tu ești ecoul meu” (reproducerea unor mesaje formulate de adult sau copii)
2.1.	✓ jocuri de cuvinte – Exemplu: “Spuneți cuvinte în care sunetul "j" se aude la început.” (jumătate, jucărie, jumulit, japonez etc.) ✓ reproducerea unui mesaj scurt cu schimbarea intonației, în funcție de intenția de comunicare (asertiune, întrebare, exclamație, supărare, bucurie etc.) ✓ ridicarea unui jeton-simbol, în funcție de intenția de comunicare – Exemplu: „Ridică jetonul roșu atunci când auzi o întrebare.”
2.2.	✓ prezentarea jucăriei preferate
1.1.	✓ repovestirea textului audiat, respectând succesiunea momentelor prezentate
1.2.	✓ participarea la jocuri de grup
3.1.	✓ punerea în corespondență a unor cuvinte formate din 1-2 silabe cu imaginile potrivite – Exemplu: minge, urs, copil, robot
3.2.	✓ lectură după una sau mai multe ilustrații

3.3.	✓ punerea în corespondență a imaginilor cu mesaje orale indicate
3.4.	✓ observarea unor pliante despre jucării ✓ observarea cutiilor jocurilor din sala de clasă (identificarea unor specificații referitoare la vârsta participanților la joc, la regulile jocului etc.)
4.1.	✓ decorarea unor jucării realizate din hârtie sau carton ✓ construirea literei "J" din plastilină, pastă de modelaj, "fir" de hârtie creponată sau hârtie reciclată răsucită etc. ✓ trasarea literelor de tipar "J" și "j" după contur dat sau prin unirea punctelor, folosind instrumente diferite de scris (pensulă, carioca, creioane colorate, stilou etc.) ✓ colorarea conturului literei pe o fișă de dimensiuni A4 ✓ copierea unor cuvinte ce conțin litera "J" și/sau "j"
4.3.	✓ etichetarea originală a jucăriilor din clasă/din camera personală ✓ realizarea unor „prezentări” ale jucăriilor preferate, utilizând desene, simboluri și cuvinte, care vor fi afișate în spațiul denumit „Peretele/Panoul vorbitor” ✓ completarea jurnalului clasei folosind desene, fotografii, simboluri (la finalul săptămânii)
2.4.	✓ crearea unei povestiri în grup despre jucăriile fericite ale unui copil; povestea va fi scrisă de către profesor și ilustrată de copii
Matematică și explorarea mediului	
1.1.	✓ numărarea jucăriilor și distribuirea lor ✓ construirea de mulțimi de jucării
1.2.	✓ compararea grupurilor de jucării
2.2.	✓ construcții cu ajutorul figurilor geometrice ✓ confecționarea de jucării utilizând cutii, cilindri, sfere ✓ jocuri de construcții cu cuburi
2.1.	✓ jocuri de orientare și de poziționare a jucăriilor în funcție de diferite repere
1.6.	✓ jocuri care presupun rezolvarea unor situații practice: „La din coș cu două jucării mai mult decât are colegul tău.”
3.1.	✓ crearea/completarea unor modele repetitive de cel mult 10 jucării ✓ recunoașterea efectelor unor tipuri de forțe în jocuri cu obiecte (lovirea/lansarea mingii; lansarea/împingerea mașinuțelor etc.) ✓ utilizarea jucăriilor muzicale pentru identificarea relației vibrație-sunet
4.2.	✓ jocuri cu jucării de tipul „Ce s-ar întâmpla dacă...”
5.1.	✓ organizarea și întreținerea colțului cu jucării ✓ gruparea jucăriilor după un anumit criteriu
5.2.	✓ jocuri care necesită rezolvarea de adunări și scăderi cu 1-5 unități în centrul 0-31
6.1.	✓ ordonarea jucăriilor după înălțime; comparări succesive și exprimarea rezultatului
6.3.	✓ joc de rol: „La magazinul/raionul de jucării”
Arte vizuale și abilități practice	
1.3.	✓ vizionarea unui fragment din filmul pentru copii „Toy story/Povestea jucăriilor” și discutarea mesajului transmis
2.1.	✓ enumerarea unor caracteristici ale jucăriei/jucăriilor preferate
2.3.	✓ realizarea de construcții libere, spontane ✓ realizarea de construcții libere cu materiale puse la dispoziție ✓ confecționarea de jocuri și jucării simple
Muzică și mișcare	
2.1., 2.2.	✓ însușirea și interpretarea unor cântece în colectiv („Cutia cu jucării” – www.gradinitaonline.wordpress.com sau www.trilulilu.ro/muzica-diverse/cutia-cujucarii-melodii-gradinita)